

ОЦІНКА ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ІННОВАЦІЙНО-АКТИВНИХ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ ІЕКО-АНАЛІЗУ

©2021 МАЦКО Н. Г., НЕКРАСОВА Л. А.

УДК 658.5:334.716

JEL: D24; M11; O10

Мацко Н. Г., Некрасова Л. А. Оцінка виробничого потенціалу інноваційно-активних промислових підприємств на основі ІЕКО-аналізу

Мета статті полягає у формуванні методичної та практичної основи оцінки виробничого потенціалу з урахуванням напрямків стратегічного управління, які притаманні інноваційно-активним промисловим підприємствам. Досліджено сутність стратегії розвитку підприємства, основні фактори забезпечення ефективності стратегії. Обґрунтовано необхідність якісної достовірної оцінки виробничого потенціалу при формуванні інноваційної стратегії розвитку підприємства. Оцінка відповідності виробничого потенціалу розробленій стратегії дозволяє прийняти рішення про реалізацію заходів щодо виконання цілей підприємства або про пошук можливостей і резервів для підвищення рівня виробничого потенціалу. У результаті дослідження розроблено методичний підхід до оцінки виробничого потенціалу за допомогою ІЕКО-аналізу, що дозволяє оцінити виробничий потенціал у контексті основних напрямків стратегічного управління, розвиток яких забезпечує ефективність функціонування підприємства: інноваційна активність, екологічна відповідальність, конкурентні позиції, організаційна адаптивність. ІЕКО-аналіз заснований водночас на ресурсній концепції та концепції конкурентоспроможності та передбачає як кількісну оцінку виробничого потенціалу, так і якісну. Застосування ІЕКО-аналізу також дозволяє визначити вплив елементів виробничого потенціалу на його формування та розвиток, що корисно при визначенні пріоритетності зосередження уваги керівництва підприємства на відповідному елементі потенціалу. Оскільки в результаті аналізу отримується інтегральний показник у вартісному виразі, даний аналіз можна використовувати як один із методів при оцінці вартості бізнесу. Перспективи подальших досліджень у даному напрямі полягають у розробці моделі оптимізації складових виробничого потенціалу для досягнення максимально можливого економічного ефекту та забезпечення можливості використання виробничого потенціалу в повному обсязі.

Ключові слова: виробничий потенціал, оцінка виробничого потенціалу, інноваційна активність, промислові підприємства.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-5-188-193>

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Формул:** 4. **Бібл.:** 12.

Мацко Наталія Григоріївна – доктор філософії, асистент кафедри економіки підприємств, Державний університет «Одеська політехніка» (просп. Шевченка, 1, Одеса, 65044, Україна)

E-mail: m.nataliia.g@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5422-8778>

Некрасова Любов Аркадіївна – доктор економічних наук, доцент, завідувачка кафедри економіки підприємств, Державний університет «Одеська політехніка» (просп. Шевченка, 1, Одеса, 65044, Україна)

E-mail: nekrasova_la@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4305-7547>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57205358894>

UDC 658.5:334.716

JEL: D24; M11; O10

Matsko N. G., Nekrasova L. A. Assessing the Production Potential of Innovatively Active Industrial Enterprises on the Basis of IECO Analysis

The article is aimed at forming a methodological and practical basis for assessing production potential, taking into account the directions of strategic management, which are inherent in the innovatively active industrial enterprises. The essence of the strategy of enterprise development, the main factors of ensuring the efficiency of the strategy are examined. The need for a qualitative reliable assessment of production potential in the formation of an innovative strategy for the development of the enterprise is substantiated. Assessment of the conformity of production potential to the developed strategy allows to decide on the implementation of measures to fulfill the goals of the enterprise or to search for opportunities and reserves to increase the level of production potential. As result of the research, a methodological approach to the assessment of production potential with the help of IECO analysis is developed, this analysis allows assessing the production potential in the context of the main directions of strategic management, the development of which ensures the efficiency of the enterprise: innovative activity, ecological responsibility, competitive positions, organizational adaptability. IECO analysis is based simultaneously on the resource conception and the conception of competitiveness and provides both quantitative and qualitative assessment of production potential. The use of IECO analysis also allows to determine the impact of elements of production potential on its formation and development, which is useful in determining the priority of focusing the attention of the management of enterprises on the relevant element of the potential. Since the analysis results in an integral indicator in a value expression, this analysis can be used as one of the methods for assessing the value of a business. Prospects for further research in this direction are to develop a model for optimizing the components of production potential in order to achieve the maximum possible economic effect and ensure the possibility of using production potential to the full extent.

Keywords: production potential, assessment of production potential, innovation activity, industrial enterprises.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Formulae:** 4. **Bibl.:** 12.

Matsko Nataliia G. – PhD, Assistant of the Department of Enterprise Economics, State University "Odesa Polytechnic" (1 Shevchenko Ave., Odesa, 65044, Ukraine)

E-mail: m.nataliia.g@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5422-8778>

Nekrasova Liubov A. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Head of the Department of Enterprise Economics, State University "Odesa Polytechnic" (1 Shevchenko Ave., Odesa, 65044, Ukraine)

E-mail: nekrasova_la@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4305-7547>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57205358894>

Фундаментом соціально-економічного розвитку країни є успішне функціонування промисловості. Саме ця галузь утворює більшу частину доданої вартості в структурі ВВП, надає велику кількість робочих місць і, найголовніше, – стимулює інноваційний розвиток. Однак промислові підприємства України переживають технологічну деградацію. Поряд із обмеженими інвестиційними можливостями до відтворення та розвитку техніко-технологічної бази також спостерігається погіршення структури технологій промисловості зі зменшення частки високотехнологічних підприємств. Дані чинники знижують конкурентоздатність як окремих підприємств, так і національної економіки загалом, що призводить до ризику формування лише ресурсного потенціалу, а саме: сировинної бази та бази людських ресурсів.

Рух за вектором технологічної парадигми потребує розробки та компетентного втілення ефективної стратегії розвитку. Втілення технологічної стратегії передбачає вирішення завдань з фінансування та забезпеченості ресурсами інноваційних проєктів. Ефективне управління матеріальними, організаційними та інвестиційними ресурсами прямо впливає на ефективність реалізації інноваційного проєкту та подальшу дифузію інновації. Для забезпечення правильного визначення пріоритетних напрямків розвитку, узгодженості управлінських рішень зі стратегією підприємства та наявними ресурсами постає необхідність у достовірній оцінці рівня виробничого потенціалу, який відображає і досягнутий рівень розвитку, і резерви нарощення цього рівня.

Дослідженням особливостей розвитку й оцінки виробничого потенціалу присвячені численні праці вітчизняних і зарубіжних учених-економістів, серед яких: О. Амоша, І. Бланк, Б. Буркинський, А. Бутенко, О. Гарача, В. Гець, В. Гриньова, Є. Жук, С. Ілляшенко, В. Козаченко, М. Меркулов, П. Перерва, І. Сидорчук, І. Репіна, Р. Толпежников, Р. Фатхутдинов, Л. Федулова, О. Шевлюга, Ю. Шипуліна та ін.

Водночас теоретико-методичні підходи до оцінки виробничого потенціалу потребують розвитку та трансформації в контексті напрямків стратегічного управління через необхідність перманентного процесу адаптації інноваційно-активних промислових підприємств до жорсткого конкурентного ринку та викликів сучасного економічного простору.

Метою дослідження є формування методичної та практичної основи оцінки виробничого потенціалу з урахуванням напрямків стратегічного управління, які притаманні інноваційно-активним промисловим підприємствам.

Ефективність використання виробничого потенціалу є комплексною характеристикою кінцевих результатів використання економічних ресурсів для забезпечення розвитку як безпосередньо виробничого потенціалу, так і підприємства в цілому. Аналіз ефективності проводиться з точки зору створення

стійких конкурентних переваг на сучасних і майбутніх ринках, тому він спрямований на оцінку ресурсів і здібностей компанії [1, с. 19]. Оскільки інноваційний потенціал поряд із виробничим є підсистемами потенціалу інноваційного розвитку, для ефективної реалізації якого необхідна успішна стратегія, управління ефективністю використання інноваційного та виробничого потенціалів повинно здійснюватися з урахуванням сучасних стратегічних напрямків їх формування, що також пояснюється прискореними темпами зміни середовища функціонування, які зумовлюють зміну змістовного наповнення ресурсів, резервів і можливостей підприємства. Від ефективності управління формуванням, використанням і розвитком інноваційного потенціалу з належною оцінкою та врахуванням чинників впливу залежить потенціал інноваційного розвитку [2, с. 87].

Стратегію розвитку підприємства можна розглянути як сукупність дій, необхідних для забезпечення розвитку підприємства на основі вибору критеріїв підвищення його інноваційного потенціалу. Процес вибору найбільш раціональної стратегії розвитку підприємства в конкретних умовах господарювання оснований на результатах оцінки всіх форм інноваційної діяльності. Найбільш важливими факторами ефективності стратегії розвитку є: інноваційний потенціал підприємства; гнучкі організаційні форми; процеси навчання, які направлені на накопичення специфічної компетенції по результатах аналізу зовнішніх і внутрішніх факторів; наявність ресурсів, що відповідають потребам розвитку підприємства. Стратегічне управління науково-інноваційним потенціалом підприємства включає в себе механізми фінансово-економічної, інформаційної, кадрової, технологічної та іншої підтримки. Економічному розвитку підприємства сприяє наявність значного науково-технічного потенціалу регіону, основу якого складають науково-дослідні інститути та наукові організації, великі промислові підприємства, заклади вищої освіти [3].

З оцінки рівня інноваційного та виробничого потенціалів починається формування інноваційної стратегії підприємства. При розробці інноваційної стратегії виділяються такі критерії: ефективність використаної стратегії, необхідність її коригування; стратегічна відповідність можливостей зовнішнього середовища інноваційному потенціалу підприємства; рівень операційної досконалості [4, с. 85].

Синхронна реалізація інновацій та інноваційних стратегій на всіх рівнях дає змогу суб'єктам господарювання одночасно орієнтуватися на зменшення витрат, підвищення ефективності діяльності та якості продукції, більш повне задоволення потреб споживачів тощо. Інноваційні стратегії дають змогу отримати конкуренту перевагу та підвищити конкурентоспроможність суб'єктів господарювання у ви-

падку спрямування менеджерів на творчий, новаторський напрям діяльності, протистояння закріпленим традиціям в управлінні [5, с. 275]. На думку багатьох дослідників, ядром розробки ефективної стратегії бізнесу є розвиток ключових компетенцій – специфічних навичок і вмій, якими володіє підприємство. Важливість компетенції у сфері придбання нових технологічних ресурсів визначається тим, що комерціалізація інновації вимагає, як правило, додаткових активів і підтримуючих технологій. [6, с. 69].

Для узгодження управлінських рішень зі стратегією підприємства та його ресурсними можливостями дослідження показників ефективності діяльності промислових підприємств недостатньо. Здатність підприємства до формування прибутку шляхом підвищення ефективності використання наявних ресурсів реалізується через наявний виробничий потенціал, оскільки він представляється не тільки ресурсами підприємства, а його резервами та можливостями до розвитку. Однією з умов дієвості та успішності розробленої стратегії є об'єктивне уявлення про фактичний стан виробничого потенціалу підприємства, який забезпечує можливість впровадження технологічних інновацій.

При дослідженні стану виробничого потенціалу необхідно враховувати як фактичну динаміку кількісних показників, так і резерви та можливості реалізації конкурентних переваг. Тобто проводити як кількісну оцінку, так і якісну. Методи та показники оцінки різняться залежно від ресурсної концепції або концепції конкурентоспроможності.

Якісні методи оцінювання здебільшого мають низький рівень математичної формалізації, їм властива трудомісткість реалізації та дискретність оцінки. Вони не дають можливості використовувати оцінку конкурентоспроможності в процесі аналізу та визначення пріоритетних напрямів посилення конкурентних позицій на ринку. Кількісні методи дають змогу оцінювати реальні шанси суб'єкта господарювання в конкурентній боротьбі за привабливі стратегічні зони господарювання та приймати виважені, тактичні та стратегічні управлінські рішення [7, с. 245].

Оцінку виробничого потенціалу пропонуємо проводити на основі вартісного підходу, однак вважаємо за необхідне оцінювати не тільки ресурсну складову потенціалу, а й можливості, що забезпечують використані ресурси. Це можна реалізувати за допомогою ІЕКО-аналізу (рис. 1).

За представленим методом передбачається аналіз ступеня задіяння (впливу) складових виробничого потенціалу на такі напрямки стратегічного управління підприємством: *інноваційна активність* – І; *екологічна відповідальність* – Е; *конкурентні позиції* – К; *організаційна адаптивність* – О. Запропонований методичний підхід поєднує кількісні та якісні ознаки оцінки, що дає можливість отримати більш інформативні результати аналізу.

Напрямки стратегічного управління складових виробничого потенціалу визначаються за такими характеристиками:

- ✦ *Інноваційна активність*: впровадження технологічних і маркетингових інновацій; участь у професійних виставках та ярмарках; асортимент продукції; наявність та інформативність офіційного сайту та ін.
- ✦ *Екологічна відповідальність*: участь у державних і міжнародних програмах зі зменшення екологічного навантаження; фінансування екологічного виробництва; впровадження стандартів з екологічного управління; доступність звітності з екологічного управління.
- ✦ *Конкурентні позиції*: унікальність продукту; рівень компетентності управління; ступінь співробітництва з лідерами галузі; рівень якості продукції відповідно до стандартів якості; ефективність системи дистрибуції; гнучкість цінової політики.
- ✦ *Організаційна адаптивність*: здатність підприємства виконувати фінансові зобов'язання; можливість фінансування заходів зі стратегічного управління; інвестиційна привабливість; активність у сфері партнерства та співробітництва; комунікація з партнерами; частка довгострокового співробітництва; ефективність партнерських зв'язків.

Першим етапом такого аналізу є оцінка виробничого потенціалу вартісним методом, де виробничий потенціал представляється сумою вартостей його складових елементів: виробнича, матеріальна, нематеріальна, інформаційна, кадрова. Даний метод використовується для:

- ✦ визначення загальної вартості виробничих ресурсів, які має в розпорядженні підприємство;
- ✦ оцінки загальної ефективності використання виробничих ресурсів підприємства;
- ✦ узагальнюючої оцінки ефективності діяльності підприємства в цілому;
- ✦ визначення вартості підприємства та вирішення питань про необхідність продажу його об'єктів або додаткової емісії цінних паперів [8, с. 104].

Після розрахунку вартості виробничого потенціалу визначаємо його структуру розділивши кожен елемент потенціалу на його загальну вартість. Отримані індекси (α_i) необхідні для встановлення фактичної участі (впливу) відповідного ресурсу на формування виробничого потенціалу.

Оскільки виробничий потенціал не можна характеризувати тільки як сукупність ресурсів, постає необхідність у залученні експертів для оцінки наявних резервів і можливостей розвитку потенціалу, на величину яких збільшуємо вартісний показник виробничого потенціалу.

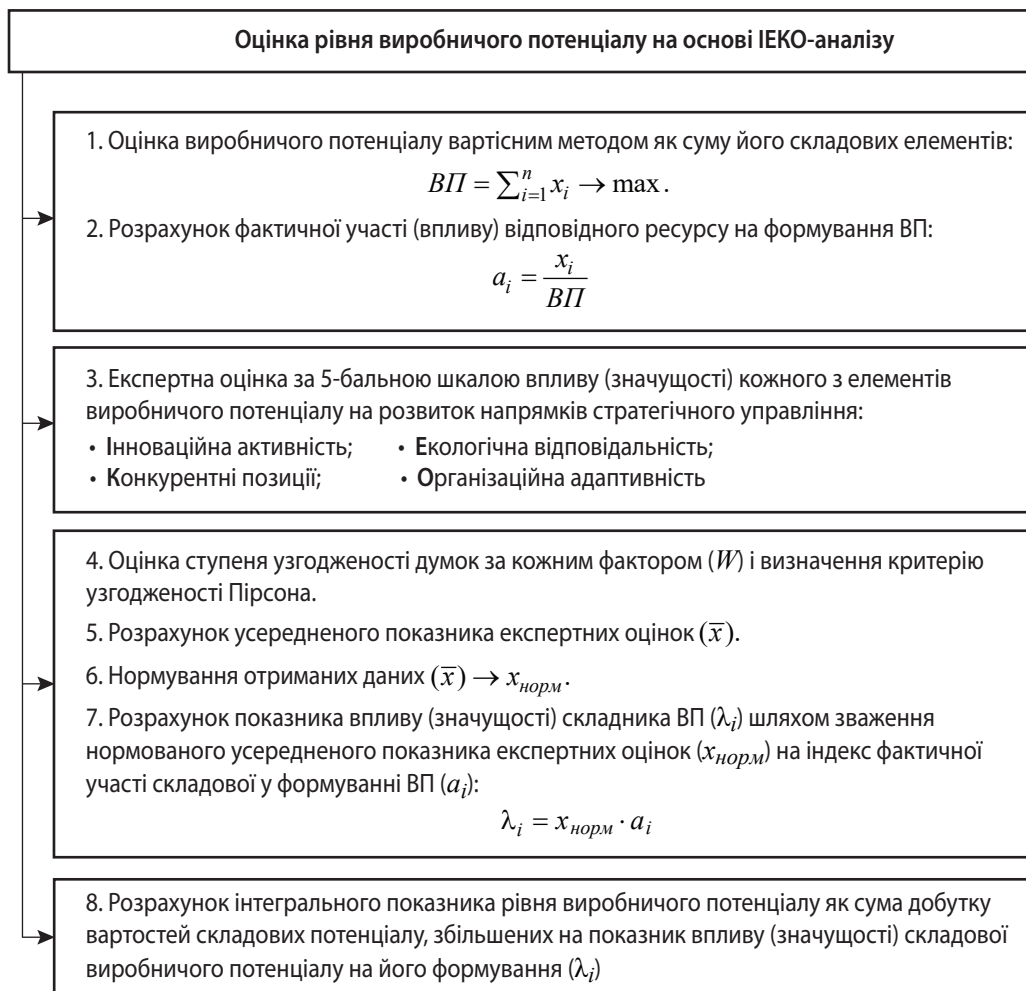


Рис. 1. Послідовність проведення ІЕКО-аналізу

Джерело: авторська розробка.

В основу експертної оцінки покладено метод сумарних оцінок за 5-бальною шкалою Лайкерта, де ступінь залучення (впливу) складника виробничого потенціалу визначається такими балами: 1 – низький; 2 – помірний, 3 – середній; 4 – значний; 5 – ключовий. Важливим аспектом є визначення кількості експертів у групі. Для цього існують деякі граничні оцінки чисельності групи експертів N_{\min} і

N_{\max} . Нижня оцінка чисельності N_{\min} повинна залежати від кількості подій, що оцінюються: для групи, що складається із N експертів для прийняття рішень по множині m подій, тому приймаємо $N_{\min} = m$. Верхньою оцінкою чисельності N_{\max} є потенційно можлива кількість експертів N [9, с. 108]. Отже, приймаємо кількість експертів на рівні п'яти. Результати наведено у вигляді *табл. 1*.

Таблиця 1

ІЕКО-аналіз

Складова потенціалу (ресурси)	І			Е			К			О			\bar{x}	$x_{норм}$	a_i	λ_i
	1	...	5	1	...	5	1	...	5	1	...	5				
	Бали за ступенем залучення (впливу)															
Виробничі																
Матеріальні																
Нематеріальні																
Інформаційні																
Кадрові																

Джерело: авторська розробка.

До складу експертної групи незалежно від характеру досліджень повинні входити фахівці, які відповідають основним загальноприйнятим вимогам. Майбутні експерти повинні мати глибокі спеціальні знання в напрямку, що досліджується, бути компетентними та обізнаними в суміжних сферах діяльності, мати достатній стаж і результати роботи в даній галузі, володіти високим рівнем загальної ерудиції, демонструвати об'єктивне ставлення до досліджуваної проблеми, мати досвід у проведенні експертного оцінювання [10, с. 185].

Оцінка ступеня узгодженості думок експертів не менш важлива для наукового обґрунтування прогнозу за експертними методами. Кінцевий висновок для прийняття рішення щодо вибору найприйнятнішого фактора (параметра, напрямку) можливий лише за умови певного рівня узгодженості думок експертів. Оцінка ступеня узгодженості думок експертів оцінюється за допомогою коефіцієнта конкордації (W) (1) [11, с. 98]:

$$W = \frac{12S}{m^2(n^3 - n)}, \quad (1)$$

де S – сума квадратів відхилень рангів від середнього значення;

m – кількість експертів;

n – кількість об'єктів оцінки.

Коефіцієнт конкордації змінюється в межах від 0 до 1,0. Чим більше значення має коефіцієнт конкордації, тим вище ступінь узгодженості думок експертів. На практиці вважається, що оцінки експертів узгоджені, якщо $W \geq 0,7$. Якщо коефіцієнт конкордації наближається до нуля, експертна оцінка проводиться повторно. Визначення значущості коефіцієнта конкордації проводимо за критерієм узгодженості Пірсона.

Після визначення якості проведеної експертизи усереднюємо отримані оцінки. Усереднення експертних оцінок для швидкості та зручності проводимо шляхом знаходження середнього арифметичного значення (\bar{x}) (2):

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n x_{ij}, \quad (2)$$

де n – кількість експертів;

x_{ij} – оцінка у балах i -го фактора, надана j -м експертом.

Для приведення отриманих показників експертних оцінок у зіставний із індексами (α_i) структури виробничого потенціалу вигляд перші необхідно нормувати. Нормування у статистичній обробці даних застосовується для того, щоб усі значення ознак потрапляли у зручні для порівняння діапазони. Зазвичай це інтервал [0; 1] [12, с. 163]. Нормування проводимо за формулою (3):

$$x_{норм} = \frac{x_{факт_i}}{x_{max}}, \quad (3)$$

де $x_{факт_i}$ – фактичне значення i -го фактора;
 x_{max} – максимальне значення i -го фактора.

Для розрахунку показника впливу (значущості) складової виробничого потенціалу на його формування та розвиток (λ_i) з метою вирівнювання оцінки експертів та фактичної кількісної оцінки нормований показник експертних оцінок ($x_{норм}$) зважуємо на отримані індекси (a_i) структури потенціалу.

На останньому етапі розраховуємо інтегральний показник рівня виробничого потенціалу як суму добутку вартостей складових потенціалу на показник впливу (значущості) складової виробничого потенціалу на його формування та розвиток (λ_i) (4):

$$ВП = \sum_{i=1}^n x_i (1 + \lambda_i), \quad (4)$$

де n – кількість факторів;

x_i – відповідний фактор;

λ_i – значущість складової виробничого потенціалу.

ВИСНОВКИ

Отже, оцінка виробничого потенціалу за допомогою ІЕКО-аналізу дозволяє дослідити як фактичний стан складових потенціалу, так і їх вплив на формування важливих напрямків стратегічного управління. Такий підхід дає можливість визначити ступінь задіяності кожного зі складників виробничого потенціалу, а отже, і резерви та можливості його розвитку.

Серед існуючих методів оцінки досить складно обрати оптимальний метод. Найважливішим завданням керівництва при оцінці виробничого потенціалу підприємства є компетентне обґрунтування вибору того чи іншого методу оцінки. Обраний метод повинен відповідати галузевим і функціональним особливостям підприємства, його завданням оцінки та наявним інформаційним даним, на базі яких буде проводитись оцінка. Разом із тим, відсутня необхідність у виділенні складових виробничого потенціалу за підходами в науковій літературі. При проведенні оцінки слід включати лише ті складові або частини складових виробничого потенціалу, які лежать в основі його формування. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрійчук В., Колесніченко Ю. Оцінювання ефективності використання ресурсів виробничого потенціалу на основі методу VRIO-аналізу. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2016. № 11. С. 19–25.
2. Мацко Н. Інноваційний потенціал як підсистема потенціалу інноваційного розвитку. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. № 6. С. 84–90. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-6-36>
3. Некрасова Л. А., Моніч О. В. Механізм розробки стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку під-

- приємства. *Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право)*. 2014. № 1. С. 159–163.
4. Хмизова О., Сисан О. Напрями розвитку інноваційного потенціалу підприємств. *Наукова праця. Економіка*. 2016. Т. 285. Вип. 273. С. 83–88.
 5. Юринець З. В. Інноваційні стратегії в системі підвищення конкурентоспроможності економіки України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Львів, 2016. 519 с.
 6. Мельник Ю. М. Інноваційна стратегія підприємства як джерело його конкурентних переваг. *Економіка харчової промисловості*. 2015. Т. 7. Вип. 4. С. 67–72. DOI: <https://doi.org/10.15673/2312-847x.4/2015.56862>
 7. Сачинська Л. В., Бедін О. В. Формування конкурентоспроможності потенціалу підприємства та його оцінка. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2012. Вип. 9 (3). С. 245–250.
 8. Толпежников Р. О. Методика оцінювання виробничого потенціалу підприємства. *Економіка і регіон*. 2012. № 6. С. 102–106.
 9. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. М. П. Бутка. Київ : ЦУЛ, 2016. 376 с.
 10. Подолянчук С. В. Формування кількісного і якісного складу експертної групи зі створення моделі моніторингу наукової діяльності у педагогічних ВНЗ. *Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент*. 2014. Вип. 15. С. 177–187.
 11. Грабовецький Б. Є. Методи експертних оцінок: теорія, методологія, напрями використання : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2010. 171 с.
 12. Захожай В. Б., Корецька О. В. Методика розрахунку інтегрального показника інноваційної спрямованості підприємств. *Наукові праці МАУП*. 2015. № 44. Ч. 1. С. 158–165.

REFERENCES

- Andriichuk, V., and Kolesnichenko, Yu. "Otsiniuvannia efektyvnosti vykorystannia resursiv vyrobnychoho potentsialu na osnovi metodu VRIO-analizu" [Evaluation of Resource Efficiency Production Potential on the Basis of VRIO-Analysis]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 11 (2016): 19-25.
- Hrabovetskyi, B. Ye. *Metody ekspertnykh otsinok: teoriia, metodolohiia, napriamky vykorystannia* [Methods of Expert Assessments: Theory, Methodology, Areas of Use]. Vinnytsia: VNTU, 2010.
- Khmyzova, O., and Sysan, O. "Napriamy rozvytku innovatsiinoho potentsialu pidpriemstv" [Directions of Development of Innovative Potential of Enterprises]. *Naukova pratsia. Ekonomika*, vol. 285, no. 273 (2016): 83-88.

- Matsko, N. "Innovatsiinyi potentsial yak pidsystema potentsialu innovatsiinoho rozvytku" [Innovation Potential as a Subsystem of Potential for Innovative Development]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*, no. 6 (2019): 84-90. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-6-36>
- Melnyk, Yu. M. "Innovatsiina stratehiia pidpriemstva yak dzherelo yoho konkurentnykh perevah" [Innovation Strategy of the Enterprise as the Source of Its Competitive Advantage]. *Ekonomika kharchovoi promyslovosti*, vol. 7, no. 4 (2015): 67-72. DOI: <https://doi.org/10.15673/2312-847x.4/2015.56862>
- Nekrasova, L. A., and Monich, O. V. "Mekhanizm rozrobky stratehii innovatsiino-investytsiinoho rozvytku pidpriemstva" [Mechanism of Strategy Development of Innovative Investment Companies]. *Stratehiia rozvytku Ukrainy (ekonomika, sotsiolohiia, pravo)*, no. 1 (2014): 159-163.
- Podolianchuk, S. V. "Formuvannia killisnoho i yakisnoho skladu ekspertnoi hrupy zi stvorennia modeli monitorynhu naukovoї diialnosti u pedahohichnykh VNZ" [Formation of the Quantitative and Qualitative Composition of the Expert Group to Create a Model for Monitoring Research Activities in Educational Institutions of Higher Learning]. *Mizhnarodnyi naukovyi forum: sotsiolohiia, psykhologhiia, pedahohika, menedzhment*, no. 15 (2014): 177-187.
- Sachynska, L. V., and Bedin, O. V. "Formuvannia konkurentospromozhnosti potentsialu pidpriemstva ta yoho otsinka" [Formation of Competitiveness of Enterprise Potential and Its Assessment]. *Ekonomichni nauky. Seriia «Oblik i finansy»*, no. 9(3) (2012): 245-250. *Stratehichniy menedzhment* [Strategic Management] / M. P. Butko (ed.). Kyiv: TsUL, 2016.
- Tolpezhnikov, R. O. "Metodyka otsiniuvannia vyrobnychoho potentsialu pidpriemstva" [Methodology of Evaluation of Productive Potential of Enterprise]. *Ekonomika i rehion*, no. 6 (2012): 102-106.
- Yurynets, Z. V. "Innovatsiini stratehii v systemi pidvyshchennia konkurentospromozhnosti ekonomiky Ukrainy" [Innovative Strategies in the System of Increasing the Competitiveness of Ukraine's Economy]: *dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.03*, 2016.
- Zakhzhzhai, V. B., and Koretska, O. V. "Metodyka rozrakhunku intehralnoho pokaznyka innovatsiinoi spriamovanosti pidpriemstv" [Methods of Calculating the Integrated Indicator of Innovation Orientation of Enterprises]. *Naukovi pratsi MAUP*, vol. 1, no. 44 (2015): 158-165.